

39156

САВЕЗА ДРЖ. ЧИНОВНИКА И СЛУЖБЕНИКА

Уведен је у нови инвентар Ср.

1. Јануара 1922. год.

Београд.

~~3070~~

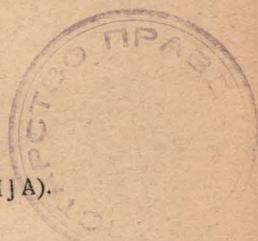
~~3070~~

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

о

ДРЖАВНИМ СЛУЖБЕНИЦИМА ГРАЂАНСКОГ РЕДА.

(ИЗРАДИЛА ВЛАДИНА КОМИСИЈА).

ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА
КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
БЕОГРАД — 1922

Цена 3 дин.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА
о
ДРЖАВНИМ СЛУЖБЕНИЦИМА ГРАЂАНСКОГ РЕДА.

ГЛАВА ПРВА.

Основне одредбе.

Члан 1.

Државни службеник грађанског реда је оно лице које по одредбама овог закона буде примљено у државну службу.

Примање у државну службу није обавезно, већ се врши само према потреби службе.

Члан 2.

Сва звања у свима струкама државне службе подједнако су доступна, под законским погодбама, свима држављанима по рођењу, као и оним држављанима по прирођењу који су народности српско-хрватско-словеначке.

Други прирођени држављани могу добити државну службу само ако су десет година настањени у Краљевини, а по нарочитом одобрењу Државног Савета, и на образложени захтев надлежног Министра и пре тога.

Страни држављани се могу примити у државну службу само писаним уговором, по саслушању Министарског Савета.

Члан 3.

Државни службеник може бити само оно лице које има телесну, умну и моралну способност за државну службу у опште и спрему за струку у коју улази.

Члан 4.

У државну службу не може ступити лице:

- 1) које није навршило 18. годину живота;
- 2) које има више од 40 година живота, а пре тога није било у државној служби, изузев случај

кад Стручни Савет нађе да се може примити у државну службу;

3) које је под старатељством или стечајем;

4) које је под полицијским надзором или под ислеђењем за злочинство или безчастећи преступ;

5) које има физичке недостатке који би му спречавали вршење службе;

6) које је познато као алкохоличар или коцкар;

7) које болује од опасне заразне болести;

8) које је судом оглашено за прељубника, или је пресудом у бракоразводној парници утврђено да је дало повода за развод брака;

9) које је пресудом редовног суда осуђено за злочинство или безчастећи преступ, без обзира, да ли је осуђено пре или после пунолетства;

10) које је било у државној служби, па му је служба престала по чл. 140. или по тач. 5. и 7. чл. 141.;

11) које није одслужило свој рок у војсци, а жели да ступи у струку VI. категорије државне службе.

Члан 5.

Политичка начела нису сметња за пријем у државну службу.

Изузејто не може постати државни службеник лице које испољава начело против-правне промене државног поретка.

Члан 6.

Вера није сметња за пријем у државну службу. Изузимају се оне вере које нису признate законом.

Члан 7.

Пол није услов за пријем у државну службу, у колико то није специјалним законима другчије предвиђено.

ГЛАВА ДРУГА.

Подела службеника и службе.

Члан 8.

Државни службеници су привремени и стални, и деле се на:

1) чиновнике;

2) подчиновнике и квалификоване раденике; и

3) служитеље и неквалификоване раденике.

Члан 9.

Према спреми која се тражи за ступање у поједине струке, државна се служба дели на ових шест службених категорија:

I. категорија: служба за коју се тражи потпуна факултетска спрема или равна њој, доказана дипломом;

II. категорија: служба за коју се тражи потпуна средња школска спрема, са испитом зрелости, или равна њој;

III. категорија: служба за коју се тражи најмање шест разреда средње школе или спрема равна њој;

IV. категорија: служба за коју се тражи најмање четири разреда средње школе или спрема равна њој;

V. категорија: служба за коју се тражи најмање свршена основна школа;

VI. категорија: служба за коју се тражи најпотребнија писменост и одслужен рок у војсци.

Члан 10.

Службеници прве до четврте категорије, зајучно, су чиновници; пете категорије подчиновници и квалификовани раденици; а шесте категорије, служитељи и неквалификовани раденици.

Члан 11.

Према врсти рада у појединим категоријама, категорије се деле на радне групе.

Радних група има:

У I. категорији	8
" II. "	6
" III. "	6
" IV. "	5
" V. "	4
" VI. "	3

У свима категоријама радне групе се деле на приправне, помоћне и главне.

Приправне су радне групе: у I. категорији 8., у II. и III. категорији 6., у IV. категорији 5., у V. категорији 4. и у VI. категорији 3.

Помоћне су радне групе: у I. категорији 6. и 7., у II. категорији 4. и 5., у III. категорији 4. и 5., у IV. категорији 3. и 4., у V. категорији 3., и у VI. категорији 2. У категоријама у којима има две помоћне радне групе деле се ове на нижу и вишу помоћну радну групу.

Остале радне групе у свима категоријама су главне. У I., II. и III. категорији главне радне групе деле се на више и ниже. Више су у I. категорији: 1., 2. и 3., у II. и III. категорији 1. Све остале главне радне групе у свима категоријама су ниже главне радне групе.

Члан 12.

Каква се школска спрема тражи за поједине струке, и која звања у тим струкама долазе у поједине радне групе утврдиће се уредбом Управне Власти.

При доношењу ове уредбе Управна Власт има се придржавати ових начела:

1) Уредба има бити једна и обухватити све струке на које се овај закон односи.

2) У њој ће се побројати које се школске спреме имају сматрати равним спремама предвиђеним у члану 9.

3) За сваку струку има се утврдити школска спрема која се за њу тражи, једнообразно за целу Краљевину.

4) Звања у појединим струкама имају се, према раду који се у том звању врши, распоредити по радним групама оне категорије у коју струке улазе по школској спреми која је за њих прописана.

5) Распоређивање по радним групама има се извршити на тај начин што ће се у најнижу радну групу ставити она звања која представљају почетна звања те струке, а остала звања дотичне струке имају се распоредити, према врсти рада, поступно по радним групама, придржавајући се најстрожије саме природе рада обележене у називима радних група у чл. 11.

У помоћне радне групе улазе звања у којима се врше помоћни послови. Остала звања улазе у главне радне групе, и то тако, да у ниже главне радне групе улазе она звања у којима се врше самостални послови, а у даље групе звања у којима се врши надгледање послова у стручни, нижа старешинска служба и руковођење пословима, завршавајући онима у којима се врши виша старешинска служба, и управља појединим гранама државне управе.

ГЛАВА ТРЕЋА.

Ступање у државну службу.

Члан 13.

Ко жели државну службу треба молбу да напише сам и у њој да означи: име и презиме; место, дан, месец и годину рођења; веру; народност; дотадање занимање; школску спрему коју има; језике које говори и пише; брачно стање; број деце и године њиховог рођења.

Уз молбу се прилаже: сведочанство о дану рођења; о законитој брачној вези; о годинама деце; школске сведоцбе; изјава о народности; уверење о дотадањем занимању, о здрављу и о регулисању војне обавезе; у случају малолества одобрење родитеља или тутора.

Члан 14.

Одлуку о пријему у државну службу доносе надлежни министри, који ово своје право, за пријем службеника у V. и VI. категорију, могу пренети на више подручне органе.

У одлуци се има назначити у коју се службену категорију и радну групу лице које ступа у државну службу прима, и да ли се прима за привременог или сталног.

Члан 15.

За службеника једне службене категорије може бити примљено само оно лице које има спрему која се за ту категорију тражи.

Лице које има спрему за вишу службену категорију може бити само по свом пристанку примљено у нижу службену категорију, и у том случају има само она права која се овим законом дају службеницима категорије у коју ступа.

Члан 16.

Државна је служба за прву годину дана привремена, и лице које у њу ступа може се примити само као привремени државни службеник.

Члан 17.

По истеку привремене службе службеник аутоматски добија сталност, под условима предвиђеним овим законом.

Члан 18.

Кад се, у случају службене потребе, у државну службу прима лице које се истакло својим дотадањим стручним радом, може тако лице, изузетно од члана 16., као привремени службеник ступити и у коју вишу радну групу службене категорије за коју има прописану школску спрему.

Исто тако може се оваком лицу, једновремено са пријемом у државну службу, изузетно од чл. 16., признати, од дана ступања у службу, сталност, било да улази у најнижу или у коју вишу радну групу. У овом случају одлука о сталности је уједно и одлука о пријему у државну службу.

Ови изузети могу се чинити само за службенике I., II. и III. категорије, и то по претходно прибављеном повољном мишљењу Стручног Савета.

Члан 19.

Службеник постаје сталан, ако испуни ове услове:

- 1) ако је постао пунолетан;
- 2) ако је регулисао своју војну обавезу; и
- 3) ако је надлежна комисија за оцену нашла да, по његовом општем владању и показаном успеху у служби, заслужује да постане сталан.

Члан 20.

У случају да комисија за оцену нађе да службеник, због неиспуњења услова из тач. 3. чл. 19., не може постати сталан, може он, изузетно, остати још годину дана привремен, али му се та година неће рачувати ни за пензију ни за напредовање.

Ако и по истеку овога рока комисија нађе да службеник, због неиспуњења услова из тач. 3. чл. 19., не може постати сталан, отпуштиће се из службе.

Члан 21.

Комисијска оцена после једне односно две године обавезна је.

Члан 22.

У случају да комисија, приликом оцене службеника, утврди да он испуњава само услове из тач. 3., а не и услове из тач. 1. и 2. чл. 19., биће дужна, у свом извештају, ставити напомену да му сталност припада тек по испуњењу и тих услова.

Члан 23.

Привременом службенику који, после неповољне оцене комисијске, по истеку прве године напусти државну службу, или после друге године из ње буде отпущен, време проведено пре комисијске оцене неће се рачувати ни за напредовање ни за пензију, ако би доцније поново ступио у државну службу и постао сталан.

Члан 24.

Ако службеник пре комисијске оцене промени струку, у рок за комисијску оцену рачунаће се и време проведено у претходној односно претходним струкама.

Члан 25.

Привремени службеник који напусти државну службу, било пре прве било пре друге комисијске оцене, губи право да му се проведено време рачу-

на у рок за комисијску оцену, ако би се доцније у службу вратио.

Члан 26.

Време привремене службе рачуна се за напредовање и пензију тек пошто службеник постане сталан.

Службенику коме, по првој комисијској оцени, за стицање сталности не достају само услови из тач. 1. или 2. чл. 19., време, по истеку прве године па до испуњења ових услова, рачуна се само за пензију али не и за напредовање.

Време проведено на боловању као и на одслужењу рока у војсци рачуна се у привремену службу, ако не траје дуже од три месеца. Ако траје дуже, продужује се време привремене службе за тај вишак.

Члан 27.

Кад привремени службеник испуни све услове који се траже за стицање сталности, односно кад Стручни Савет нађе да се једно лице може одмах примити за сталног службеника, утврђивање на сталност вршиће се, и то:

За службенике I., II., III. и IV. категорије Краљевим Указом, на предлог надлежног Министра.

За службенике V. и VI. категорије решењем надлежног Министра.

У Указу односно решењу о утврђивању на сталност има се назначити у којој се службеној категорији и којој радној групи службеник утврђује за сталног, и од кога је дана стекао сталност.

Сталност се рачуна од навршене прве односно друге године, или ако службеник до тог времена још није испунио услове из тач. 1. и 2. чл. 19., од времена кад их испуни.

ГЛАВА ЧЕТВРТА.

Принадлежности активних државних службеника.

Члан 28.

Принадлежности активних државних службеника су ове:

- 1) плата, која се дели на основну и положајну;
- 2) станарина, која се дели на редовну и уvezану; и
- 3) додатак на децу.

Члан 29.

Основна плата одређује се према категоријама службе, и у свакој категорији дели се на десет степени по овој таблици:

Степен	I. кат.	II. кат.	III. кат.	IV. кат.	V. кат.	VI. кат.
	Дин.	Дин.	Дин.	Дин.	Дин.	Дин.
1.	4.500	3.700	3.000	2.400	1.900	1.500
2.	5.000	4.000	3.300	2.700	2.200	1.800
3.	5.500	4.500	3.600	3.000	2.500	2.100
4.	6.100	5.000	4.100	3.300	2.800	2.400
5.	6.700	5.600	4.600	3.800	3.100	2.700
6.	7.500	6.200	5.200	4.300	3.600	3.000
7.	8.300	7.000	5.800	4.900	4.100	3.500
8.	9.300	7.800	6.600	5.500	4.700	4.000
9.	10.300	8.800	7.400	6.300	5.300	4.600
10.	12.000	9.800	8.400	7.100	6.100	5.200

Члан 30.

Државном службенику који, по навршетку највишег степена основне плате своје категорије, остане и даље у државној служби припада, за све време даљег службовања, највиша основна плата његове категорије, увећана са 25%. Ова повишица не рачуна се за пензију.

Члан 31.

Положајна плата одређује се према радним групама сваке категорије.

Сви службеници исте радне групе у једној категорији имају исту положајну плату и, према томе, исти службени положај, без обзира како се ти положаји (званија) у појединим струкама називају.

Члан 32.

Положајне плате радних група у појединим категоријама ове су:

Група	I. кат. дин.	Група	II. кат. дин.	Група	III. кат. дин.	Група	IV. кат. дин.	Група	V. кат. дин.	Група	VI. кат. дин.
1.	15.000										
2.	12.000										
3.	9.000	1.	7.500	1.	6.600	1.	4.500	1.	2.600	1.	1.400
		2.	6.000	2.	5.000	2.	3.200	2.	2.000	2.	1.000
		3.	4.500	3.	3.600	3.	2.600	3.	1.600	3.	600
		4.	3.200	4.	3.000	4.	2.000	4.	1.200	4.	
		5.	2.600	5.	2.400	5.	1.600	5.		5.	
		6.	2.000	6.	1.800	6.		6.		6.	

Члан 33.

Редовна станарина, исто као и основна плата, одређује се према категоријама службе, и у свакој категорији дели се на десет степени, тако да сваком степену основне плате једне категорије одговара исти степен станарине дотичне категорије, и то по овој таблици:

Степен	I. кат.	II. кат.	III. кат.	IV. кат.	V. кат.	VI. кат.
	дин.	дин.	дин.	дин.	дин.	дин.
1.	1.800	1.600	1.400	1.200	1.000	1.000
2.	2.200	1.800	1.600	1.400	1.200	1.000
3.	2.200	1.800	1.600	1.400	1.200	1.200
4.	2.600	2.200	1.800	1.600	1.400	1.200
5.	2.600	2.200	1.800	1.600	1.400	1.400
6.	3.000	2.600	2.200	1.800	1.600	1.400
7.	3.000	2.600	2.200	1.800	1.600	1.600
8.	3.500	3.000	2.600	2.200	1.800	1.600
9.	4.000	3.000	2.600	2.200	1.800	1.800
10.	4.500	3.500	3.000	2.600	2.200	1.800

Члан 34.

Министарски Савет може за места у којима су, стално, цене станови изузетно велике увећати редовну станарину. У погледу ове увећане станарине деле се оваква места на три класе. У првој класи увећава се редовна станарина са 50%, у другој са 30% и у трећој са 20%.

Члан 35.

Државни службеници нежењени, и удовци или надлежно одвојени који немају деце под својим законитим старањем, имају право само на 75% од редовне односно увећане станарине.

Ово важи и за државне службенице неудате, и удове или надлежно одвојене које немају деце под својим законитим старањем.

Члан 36.

Ко има стан од државе или самоуправног тела нема права на станарину.

Члан 37.

Додатак на дете је до шест пуних година 360, до 12 пуних година 600, а даље 960 динара на годину.

Члан 38.

Додатак на децу припада за свако дете, у законитом браку рођено или позакоњено, ако се дете не издржава од свог имања или личног рада.

Право на овај додатак престаје кад дете постане пунолетно, односно и пре тог времена, ако престане потреба да га родитељ издржава.

За пунолетно дете које је телесно или душевно неспособно за привређивање, а нема другог издржавања, припада додатак, док та неспособност траје.

Члан 39.

Ако су и отац и мати државни службеници, додатак на децу припада само оцу. Ако су надлежно одвојени, а деца су код матере, онда додатак припада матери.

Жена, државна службеница или пензионерка, чији муж није државни службеник ни пензионер, нема права на додатак на децу, изузев ако докаже да јој је муж сиротног стања и неспособан за привређивање.

Ако жена која није државна службеница живи одвојено од мужа који је у активној државној служби или у пензији, а деца су код ње на издржавању, додатак на децу издаваће се њој.

Члан 40.

Привременом државном службенику припада, на име принадлежности, 50% од принадлежности из чл. 28.

Сталном државном службенику припадају потпуне принадлежности из чл. 28.

Члан 41.

На име плате и станарине на годину имају:

I. Председник Министарског Савета 60.000 дин.

II. Министри, Председници Државног Савета, Касационог Суда и Главне Контроле 50.000 "

III. Помоћници Министара, Потпредседници Државног Савета, Касационог Суда и Главне Контроле 45.000 "

IV. Чланови Државног Савета, Касационог Суда, Главне Контроле, редовни Професори Универзитета, Управници Државне Хипотекарне Банке и Управе Државног Монопола, и главни начелници Министарства 40.000 "

ГЛАВА ПЕТА.

Кретање у служби.

Члан 42.

На сваком степену основне плате служба траје по три године, после кога рока сталан службеник аутоматски добија плату првог вишег степена.

Члан 43.

Изузејто може се службеник зауставити у прелазу на виши степен рђавом оценом или дисциплинском пресудом.

Рђавом оценом губи службеник годину за коју је рђаво оцењен, а дисциплинском пресудом време предвиђено у пресуди, и та му се година, односно време предвиђено пресудом неће рачувати за прелаз на виши степен.

Члан 44.

Дисциплински ће суд решити да ли има места да се прелаз на виши степен плате привремено заустави и за време самог ислеђења.

Заустављено време узеће се накнадно у рачун, ако се службеник дисциплинском пресудом потпуно ослободи.

Члан 45.

У случају да се против државног службеника отвори кривично ислеђење за дело за које је надлежан редован суд, од дана отварања ислађења зауставља се, привремено, прелаз на виши степен плате, за све време трајања ислеђења, суђења и издржавања казне, ако она буде изречена.

Ако овакав државни службеник буде ослобођен као невин, заустављено време узеће му се накнадно у рачун, у противном извршно судско решење, односно пресуда, доставиће се дисциплинском суду на оцену: да ли ће му се ово време, и колико, накнадно рачувати, или не.

Време издржане казне ни у ком случају не може се рачувати.

Члан 46.

Државне службенике на положаје у вишим главним радним групама I., II. и III. категорије поставља Краљ, на предлог надлежног Министра, а на положаје у осталим радним групама свих категорија надлежни Министар.

Члан 47.

По правилу, на упражњена места узимају се првенствено службеници дотичне струке, ако испуњавају услове који се законом траже. Само ако таквих нема, може се узети и службеник из друге струке који има законске услове, а ако и таквих нема, онда и лица ван државне службе, а на повољну оцену Стручног Савета.

Члан 48.

Ступајући у државну службу, службеник улази у приправну радну групу оне категорије у коју се прима, и даље не може напредовати све док не постане сталан.

Члан 49.

У нижу помоћну радну групу службеник може ући само ако је, од дана ступања у државну службу, провео у служби најмање годину дана.

Између кандидата који имају овај услов узима се онај чија је последња годишња оцена најбоља.

При једнакој оцени, узеће се онај који има дуже време службе које му се, по овом закону, рачуна за напредовање. Ако више кандидата има и овај услов једнак, надлежни Министар одлучује ко ће бити постављен.

Члан 50.

У вишу помоћну радну групу службеник може ући само ако је, од дана ступања у службу, провео у

служби која му се рачуна за напредовање, најмање две године дана.

Између кандидата који имају овај услов узима се онај чија је последња годишња оцена најбоља. При једнакој оцени има првенство онај који се већ налази у нижој помоћној групи.

Ако више кандидата имају све напред изложене услове једнаке, узеће се онај који има дуже време службе које му се рачуна за напредовање; а ако и таквих има више, надлежни Министар одлучује ко ће бити постављен.

Ово не важи за V. и VI. категорију, у којима нема више помоћне групе.

Члан 51.

За прелаз из помоћних радних група у главне радне групе установљавају се, у свима струкама и за све категорије, државни стручни испити. Правила о полагању испита прописаће надлежни Министри. У правилима ће се одредити састав испитне комисије и рок за стицање права на полагање испита.

Ако службеник има вишу спрему од оне која се тражи за категорију у којој се по својој струци налази, а та му спрема не даје право на вишу категорију, уважиће му се та виша спрема као олакшица за полагање државног стручног испита његове категорије. Које су то олакшице предвидеће се, за сваку струку, правилима о полагању испита.

Члан 52.

По положеном државном стручном испиту, службеник може прећи у најнижу главну радну групу, односно у I. групу VI. категорије, ако је, од дана ступања у државну службу, провео у служби која му се рачуна за напредовање, најмање, и то:

у I. категорији	3 године
у II. и III. категорији	5 година
у IV.	8 "
у V.	10 "
у VI.	22 године

од ког времена треба да је у I., II., III. и IV. категорији провео најмање половину у помоћним радним групама, у V. категорији 8 година у 3. групи, а у VI. категорији 18 година у 2. групи.

Између више кандидата који имају ове услове узима се онај чија је последња годишња оцена најбоља. При једнакој оцени има првенство онај који се налази у вишој помоћној групи. Ако таквих нема, узима се онај који се налази у нижој помоћној групи.

Ако више кандидата имају и овај услов једнак, поступиће се на начин предвиђен у З. ставу чл. 50. За V. и VI. категорију не узима се у обзир одредба о вишеј помоћној радној групи, које у овим категоријама нема.

Члан 53.

У 4. групу I. категорије, у 2. групу II. и III. категорије, и у 1. групу IV. и V. категорије службеник може ући само ако је, од дана ступања у државну службу, провео у служби која му се рачуна за напредовање, најмање, и то:

у I. категорији	7	година
у II. и III. категорији	10	"
у IV.	18	"
у V.	20	"

од ког времена треба да је провео у I., II., III. и IV. категорији најмање половину у вишеј помоћној и најнижеј главној радној групи, а у V. категорији 15 година у 2. и 3. радној групи.

Између више кандидата који имају ове услове узима се онај чија је последња годишња оцена најбоља. При једнакој оцени узима се онај који се налази у најнижеј главној радној групи. Ако таквих нема, узима се онај који се налази у вишеј помоћној, а у V. категорији у помоћној радној групи. Ако више кандидата имају и овај услов једнак, поступиће се на начин предвиђен у З. ставу чл. 50.

Члан 54.

У 3. групу I. категорије односно у 1. групу II. и III. категорије службеник може ући само ако је, од дана ступања у државну службу, провео у служби која му се рачуна за напредовање, најмање, и то: у I. категорији 12, у II. и III. категорији 16 година, од ког времена у нижим главним групама у I. категорији најмање 5, у II. 6, а у III. 7 година.

Између више кандидата који имају ове услове узима се онај чија је последња годишња оцена најбоља. При једнакој оцени узима се онај који се налази у I. групи I. односно у 2. групи II. и III. категорије. Ако таквих нема, узима се онај који је у 5. групи I. односно у 3. групи II. и III. категорије. Ако више кандидата имају и овај услов једнак, поступиће се на начин предвиђен у З. ставу чл. 50.

Члан 55.

У 1. и 2. радну групу I. категорије може доћи службеник који је, од дана ступања у државну службу, провео у служби која му се рачуна за на-

предовање, најмање 18 година, од ког времена у главним радним групама најмање 7 година. Ако више кандидата имају ове услове, надлежни Министар одлучује кога ће предложити Краљу за постављање.

Члан 56.

У рокове који се траже за кретање по групама не рачунају се оне године у којима је службеник рђаво оцењен.

Члан 57.

Да ли ће се одабирање службеника за поједине радне групе вршити из целокупног броја службеника дотичне струке, или ће се то ограничити, било територијално или по надлежтвима, прописаће се уредбама, које ће Управна Власт издати за сваку поједину струку, држећи се ових начела:

1) Да се одабирање службеника помоћних група свих категорија и главних група V. и VI. категорије врши првенствено између службеника истог надлежтва, а у недостатку ових, између службеника исте струке једне подручне области.

2) Да се, према потреби у појединим струкама, при одабирању службеника за главне радне групе централних надлежтава узима у обзир и то да ли је службеник провео извесно време са службом у подручним надлежтвима те струке.

3) Да се службеницима који су извесно време провели са службом у крајевима у којима су прилике за живот нарочито тешке зајемчи право да првенствено буду узети на упражњена места у лакшим крајевима.

Члан 58.

Кретање службеника из струке у струку исте категорије, из категорије у категорију, из струке државне службе за коју не важи овај закон, као и из самоуправне службе, у струку за коју важи, и најзад из слободних професија у државну службу, допушта се под условима предвиђеним овим законом.

Ови прелази нису право службеника, већ се врше само према потреби службе.

Члан 59.

Из струке у струку исте категорије службеник може прећи само ако се и за струку у коју улази тражи иста школска спрема која се тражи за струку из које излази.

Члан 60.

Службеник може ући само у ону радну групу нове струке која одговара групи у којој је био.

Ако службеник прелази у радну групу за коју је услов и положени државни стручни испит, потребно је да претходно положи овај испит, по прописима струке у коју улази. У случају да је у струци из које излази већ положио државни стручни испит, полагаће у новој струци само оне предмете које није полагао у претходној струци.

Од полагања државног стручног испита у новој струци, надлежни Министар, на повољно мишљење Стручног Савета, може, изузетно, ослободити оног службеника који из једне од виших главних радних група своје претходне струке прелази у једну од других група нове струке. Законом о уређењу појединачних грана државне службе предвиђе се да ли се ово ослобођење допушта.

Овим се одлукама не мењају рокови ни остали услови предвиђени за кретање у радним групама.

Службеник који по чл. 59. прелази из струке у струку не може у новој струци напредовати док у њој не добије годишњу оцену.

Члан 61.

Из категорије у категорију службеник може прећи на ова два начина:

- 1) ако положи нарочити теоријски испит, који ће се у свакој категорији за то прописати, а којим ће кандидат доказати да располаже општим знањем које мора имати службеник категорије у коју жели ступити; или
- 2) ако накнадно стекне школску квалификацију која се тражи за поједине категорије по чл. 9.

Члан 62.

Комисија пред којом ће се полагати испит предвиђен у тач. 1. чл. 61. биће једна за службенике свих категорија, са седиштем у Београду.

Правила о саставу испитне комисије и о полагању испита прописаће Министарски Савет.

Члан 63.

За прелаз по тач. 1. чл. 61. услов је да службеник у својој категорији има најмање 2 године службе која се рачуна за напредовање.

На овај начин може службеник прећи само у непосредно вишу категорију, а у даљу вишу категорију службеник може, на исти начин, прећи само ако накнадно стекне школску квалификацију категорије у коју је раније прешао на начин предвиђен у тач. 1. чл. 61.

Службеник V. категорије не може прећи у вишу категорију по тач. 1. чл. 61. Законима о уређењу појединачних грана државне службе предвиђе се да ли се прелаз на овај начин допушта.

Члан 64.

Службеник, прелазећи из категорије у категорији по тач. 1. чл. 61., може ући само у ону радну групу више категорије која одговара групи у којој је био.

Ако службеник прелази у радну групу нове категорије за коју је услов и положени државни стручни испит, потребно је да, поред испита из тач. 1. чл. 61., положи и државни стручни испит, по прописима струке у коју улази.

Члан 65.

Службеник који по тач. 1. чл. 61. пређе из II. категорије у I. категорију може напредовати само до 3. радне групе закључно.

Члан 66.

Прелаз по тач. 2. чл. 61. може бити у сваку вишу категорију за коју службеник накнадно стекне школску квалификацију прописану чл. 9.

Члан 67.

Службеник који прелази из категорије у категорију по тач. 2. чл. 61. може ући само у ону радну групу више категорије која одговара групи у којој је био.

Ако овакав службеник прелази у радну групу нове категорије за коју је услов положени државни стручни испит, потребно је да претходно положи овај испит, по прописима струке у коју улази.

Члан 68.

Службеник који по чл. 61. пређе из категорије у категорију може даље напредовати у прву вишу радну групу:

- 1) кад у радној групи у коју је прешао добије годишњу оцену; и
- 2) кад наврши рокове који су му били потребни у старој категорији за прелаз у вишу групу.

Члан 69.

Службеник може и пре рока предвиђеног у тач. 2. чл. 68. напредовати у вишу радну групу, ако испуњава услове који се у новој категорији за напредовање траже, и то тек пошто буду у вишу

20

радну групу прешли сви они које је он затекао у радној групи у коју улази, а који су у времену његовог уласка већ имали потребне услове за напредовање.

Члан 70.

Из струке државне службе за коју не важи овај закон у струку за коју важи, као и из самовластне управне службе и слободне професије у државну службу, могу поједина лица прећи само ако имају школску спрему која се по чл. 9. тражи за струку у коју улазе.

Законима о уређењу појединих грана државне управе прописаће се да ли се овакви прелази допуштају, и ако се допуштају, услови под којима ће се таква лица примати у радне групе, и да ли ће се, и под којим условима, ослобођавати полагања стручног државног испита.

Кад овакво лице ступи у једну радну групу, и у њој добије годишњу оцену, може даље напредовати само по прописима овог закона, с тим да се, за рокове за напредовање, има сматрати као да је у временену ступања у радну групу имало онолико времена државне службе колико се најмање тражи за ступање у ту радну групу.

Члан 71.

Службеник који прелази из категорије у категорију долази на онај степен основне плате у новој категорији који одговара броју година службе које му се по овом закону рачунају за основну плату.

Службеник који прелази из државне службе за коју не важи овај закон у службу за коју важи долази на степен основне плате који одговара броју година његове дотадање државне службе. У ово време неће се рачунати године које је он, по прописима своје дотадање струке, изгубио за напредовање.

Лице које прелази из самоуправне службе или из слободне професије долази на најнижи степен основне плате. Оваквим лицима може се само законодавним путем признати за основну плату извесан број година проведених у самоуправној струци односно слободној професији.

Сва напред поменута лица добијају положајну плату оне радне групе у коју улазе.

Ако су ова лица привремени државни службеници, или као такви улазе у државну службу, добијају припадност привремених службеника (чл. 40).

Члан 72.

Службеници главних радних група I. II. и III. категорије могу, по свом пристанку, а, изузетно, и без пристанка, по саслушању Стручног Савета, бити употребљени на рад у сродним струкама непосредно ниже категорије. Такав службеник задржава сва права своје категорије, и време проведено на новом раду рачуна му се у рокове за напредовање у његовој категорији. Рад у новој струци не може припадати једној радној групи која је, по положајној плати, нижа од радне групе у којој је он пре тога радио.

На рад у струци једне категорије не може ни привремено бити употребљен службеник ниже категорије.

Члан 73.

Нико не може бити постављен једновремено на више положаја.

Члан 74.

Нико не може, без свога пристанка, бити постављен на нижи положај од онога који већ има.

Члан 75.

Празна места у радним групама једне струке не могу се попуњавати за време од 1. јануара па док се не заврши годишње оцењивање свих службеника дотичне струке.

Члан 76.

Државни службеници могу бити премештени по неминовној службеној потреби, изузев оне којима је специјалним законима зајемчена непокретност.

Премештање из места у место не може бити пре истека две године дана службе у месту из кога се премешта. Овај рок не важи за премештање из једног надлежства у друго исте струке у истом месту, и за премештање из једног места у друго по молби или пристанку.

Одлуку о премештању доноси онај орган који доноси одлуку о постављању на положаје у радним групама (чл. 46).

ГЛАВА ШЕСТА. Оцењивање.

Члан 77.

Оцењивање државних службеника врши се:

- 1) кад се, према тач. З. чл. 19., одлучује о сталности; и
- 2) кад се даје годишња оцена.

Члан 78.

За оцењивање државних службеника установљују се у свакој струци комисије за оцену, које се деле на обласне и централне.

Обласне комисије образују се у средишњим надлежвима подручних области дотичних струка. Оне врше оцењивање у првом степену, и њихова се надлежност распостира на све службенике дотичне струке у области, изузев чланове саме комисије.

Централне комисије образују се у врховним државним надлежвима дотичне струке. Оне врше у првом степену оцењивање службеника у врховним надлежвима и чланова обласних комисија, а у другом и последњем степену одлучују по жалбама на оцене обласних комисија.

Надлежни Министри врше у првом и последњем степену оцењивање чланова централних комисија, старешина одељења Министарства и великих жупана, а у другом и последњем степену одлучују по жалбама на оцене централних комисија. Изузетно, на оцену „слаб“, коју Министар донесе у првом степену, има места жалби Државном Савету.

Председници и чланови Државног Савета, Касационог Суда и Главне Контроле, професори Универзитета као и управници Државне Хипотекарне Банке и Управе Државних Монопола не оцењују се.

Председници Државног Савета, Касационог Суда и Главне Контроле одлучују у последњем степену по жалбама на оцене централних комисија њихових струка. Управници Државне Хипотекарне Банке и Управе Државе. Монопола врше у првом степену оцењивање чланова централних комисија њихове струке, а у другом и последњем степену одлучују по жалбама на њихове оцене.

Члан 79.

Комисије за оцену, кад одлучују у првом степену, састављене су од три члана, а централне комисије, кад одлучују у другом степену, састављене су од пет члanova.

За чланове комисија за оцену узимају се најстарији по положају чиновници надлежства при коме се комисија образује. Председник Комисије је најстарији члан.

Дужност чланова комисије обавезна је. Чланови се не могу сами изузимати, нити службеници могу тражити њихово изузеће.

Члан 80.

Комисија за оцену, кад врши оцењивање по тач. 1. чл. 77., образује се према потреби, а кад

врши оцењивање по тач. 2. истога члана, образује се 1. јануара сваке године.

Члан 81.

Одлуку о образовању комисије доноси старешина надлежства, одређујући уједно и деловођу комисије између службеника дотичног надлежства.

Ако комисија није по закону образована, њезин је рад ништаван, а старешина надлежства који је донео одлуку о њеном образовању одговара дисциплински.

Члан 82.

За оцењивање службеника потребни су подаци:

- A. У случају тач. 1. чл. 77.:
 - 1) о општем знању о струци у којој служи;
 - 2) о општем знању о организацији државне управе; и

3) о владању у служби и ван ње, и о поузданости;

Б. У случају тач. 2. чл. 77.:

- 1) о стручној спреми;
- 2) о владању у служби и ван ње;
- 3) о марљивости и поузданости у служби; и
- 4) о томе коју је врсту послова радио у времену за које се врши оцењивање, и са каквим успехом.

Члан 83.

Старешина надлежства дужан је, у току године, припремати старешински извештај о сваком службенику посебице, на тај начин што ће на крају месеца марта, јуна, септембра и децембра уписивати у нарочите листове своје опаске, и то: код привремених службеника о ономе што је за оцењивање потребно по тач. 1. и 3. под А. чл. 82., а код сталних службеника о ономе што је потребно по свима тачкама под Б. чл. 82.

У случају да, пре истека напред предвиђених рокова за уписивање опаски, било старешина, било службеник, оду из свог дотадањег надлежства, старешина је дужан, пред одлазак, уписати своје опаске. Нови старешина ће наставити уписивање опаски од рока који је на реду.

У врховним државним надлежвима припремање извештаја старешине одељења за службенике својих одељења. Ко ће у Државном Савету, Касационом Суду и Универзитетима припремати извештаје прошире надлежни Милистар.

За старешине одељења у врховним државним надлежвима неће се састављати старешински извештаји.

Члан 84.

На крају прве односно друге године службе привремених службеника, односно на крају календарске године код сталних службеника, старешина надлежства ће завршити свој старешински извештај тиме што ће на крају листа у који су по чл. 83. уписиване опаске изложити своје опште мишљење и предлог за оцену дотичног службеника. Овде ће старешина изложити и своје мишљење, код привремених службеника о ономе што је потребно по тач. 2. под А. чл. 82., а код сталних службеника о томе да ли се, и за коју врсту послова дотичне струке, може нарочито препоручити.

Члан 85.

Старешина надлежства, пре него што пошаље старешински извештај надлежној комисији за оцену, саопштиће га на потпис службенику на кога се односи, и овај ће имати право да, у року од три дана по саопштењу, учини писмено своје примедбе, и преда их старешини надлежства, који ће свој старешински извештај, заједно са примедбама службеника, ако их буде, послати надлежној комисији за оцену, најдаље, и то: у случају тач. 1. чл. 77. за десет дана од дана истека једне односно две године привремене службе, а у случају тач. 2. чл. 77. до 10. јануара наредне године закључно.

Члан 86.

За старешине надлежава састављаће старешинске извештаје непосредне више старешине, и даље ће поступати у свему по одредбама чл. 85.

Члан 87.

Ако између надлежства чији старешина подноси старешински извештај и надлежства у коме се обраzuје комисија за оцену, по организацији дотичне струке, има још које надлежство, старешински извештај пошаље се комисији за оцену преко старешине непосредно вишег надлежства. Старешине таквих надлежстава спровешће даље старешинске извештаје са својим примедбама.

Члан 88.

Кад комисија за оцену има да врши оцењивање по тач. 1. чл. 77., дужна је, у року од три дана по пријему старешинског извештаја, одредити дан оцењивања, и своју одлуку о томе послати непосредном старешини, ради саопштења службенику на потпис. Старешина је дужан извршити саопштење у року

од 24 сата по пријему одлуке, и једновремено одобрити потребно отсуство од дужности.

Од дана пријема старешинског извештаја до дана оцењивања мора протечи најмање 15 дана.

Одређеног дана за оцењивање, службеник је дужан лично представити комисији. Службеник који, без оправданог разлога, не представи сматраће се да је оцењен као неспособан за сталност. Оправданост разлога цени комисија, и о томе доноси своју образложену одлуку, утврђујући уједно и продужење рока, ако нађе да је разлог оправдан. Своје оправдање службеник подноси преко непосредног старешине, који га истог дана доставља комисији са својим мишљењем.

Члан 89.

Кад привремени службеник, одређеног дана, представи комисији за оцену, она ће се, усменим пропитивањем, уверити о његовом знању о ономе што је за оцењивање потребно по тач. 1. и 2. под А. чл. 82., и, имајући у виду старешински извештај, службеникове примедбе и примедбе виших старешина (чл. 87.), ако их има, донети своју одлуку која има да гласи да је службеник: „способан за сталност“ или „неспособан за сталност“.

Комисија је дужна донети одлуку у року од три дана, и послати је службениковом старешини, да је на потпис прими на знање, и да је исто тако саопшти оцењеном службенику, па потврду о томе врати комисији. Старешина је дужан све ово учинити у року од три дана по пријему комисијске одлуке.

Члан 90.

Оцењивање по тач. 2. чл. 77. комисија врши на основу старешинског извештаја, примедба службеникових и виших старешина (чл. 87.), ако их има, као и свог сопственог сазнања.

Одлука комисије има да гласи, да је службеник: „одличан“, „добар“, „довољан“ или „слаб“.

Комисија је дужна извршити оцењивање свих службеника до краја месеца јануара, и у истом року послати одлуке о оценама непосредним старешинама, да их на потпис приме на знање, и исто тако саопште оцењеним службеницима, па потврду о томе врати комисији. Старешине су дужне све ово учинити у року од 8 дана по пријему комисијских одлука. У случају потребе, комисија може, на образложен предлог старешине надлежства, продужити овај рок.

Члан 91.

На све одлуке комисије за оцену могу се жалити и непосредни старешина и службеник који је цењен, у року од три дана по саопштењу.

Жалба се шаље непосредно комисији за оцену која је донела одлуку.

Комисија је дужна, у року од три дана по пријему жалбе, послати је, са свима актима, централној комисији, односно надлежном Министру, на решење.

Члан 92.

Ако централна комисија, односно надлежни Министар, нађе да жалба није на време поднета, одбациће је као неблаговремену. У противном узеће је у оцену, и одлуку прве комисије оснажити или преиначити. У оба случаја одлука се има донети у року од 15 дана по пријему жалбе, и вратити, са свима актима, првој комисији, која ће је саопштити жалиоцу и његовом старешини, преко надлештва у коме су са службом.

Одлука централне комисије, односно надлежног Министра, извршна је.

Члан 93.

Кад одлука о оцени постане извршна, прва комисија је дужна доставити је одмах надлежном врховном централном надлештву и надлешту у коме оцењени службеник служи, ради увођења у његов Службенички Лист.

ГЛАВА СЕДМА.

Опште одредбе.

Члан 94.

Државни службеници су органи државне целине, и дужни су да раде у општем интересу.

Члан 95.

Државни службеник, кад постане сталан, полаже, пред старешином и двојицом заклетих службеника, ову заклетву: „Ја Н. Н. заклињем се свемогућим Богом, да ћу владајућем Краљу Н. Н. бити веран, и да ћу дужност своју по законима и законитим наредбама старешинских власти тачно и савесно вршити. Тако ми Бог помогао. Амин“.

Заклетва се полаже само једанпут, у колико нарочитим законом за какво место или какву струку није прописана особита заклетва.

О положеној заклетви саставља се записник, који ће потписати службеник који је заклетву положио, и оверити старешина и двојица заклетих службеника пред којима је заклетва положена.

Члан 96.

Службеник је дужан да се покорава Уставу и законима; да се служби посвети свим својим бићем, и да дужност врши савесно, марљиво, непристрасно и несебично, имајући на уму једино опште и јавне интересе, и избегавајући све оно што би било на штету поверене му службе.

Члан 97.

Службеник је дужан да извршује наредбе својих старешина, ако су издане у границама закона.

Кад службени интерес захтева, мора службеник, на позив свога старешине, вршити и оне службене послове који не припадају опсегу његовог рада.

Ако службеник нађе да је издата му наредба незаконита, има право на њу учинити своје примедбе. У таком случају смеће задржати наредбу од извршења, ако ствар не би била хитна. При поновљеној наредби, после учињених примедаба, дужан је службеник добијену наредбу без одлагања извршити. Само што кривични законик као злочинство или преступ забрањује и казни неће нижи службеник никад смети учинити на заповест старијега, и дужан је јавити својој вишој власти о тако примљеној наредби.

Члан 98.

Државни службеник је дужан чувати службену тајну, без обзира да ли је у активној служби или не.

Члан 99.

Службеник мора, у служби и ван ње, чувати свој углед, и мора избегавати све оно што може науздити угледу и поверењу које његов положај изискује. Исто је тако и службеник у пензији обавезан да своје владање одмери према положају који је заузимао.

Члан 100.

Службеник ће са дужним поштовањем приступити старешинама, а према себи равнима и млађима понашаће се пристојно.

У службеном саобраћају са грађанством службеник ће бити предсређљив и учтив.

Члан 101.

Службеник може општити са вишим властима само преко старешине надлештва у коме служи.

Члан 102.

Службеник не може, поред своје редовне службе, имати никакву другу споредну, нити може заузимати и који други положај који би био противан достојанству и части његова звања, или би га ометао у вршењу његових сталних службених дужности.

Члан 103.

Употребљавање власти и положаја државних службеника у партијске сврхе, као и утицање старешина на државне службенике, у томе циљу, казниће се отпуштањем из службе.

Државни службеници не могу сазивати јавне партијске и политичке зборове, и учествовати на њима активно, нити организовати и представљати политичке странке и групе.

Члан 104.

Службенику није допуштено бити члан удружења чији се циљеви противе интересима Државе.

Исто тако, није му дозвољено учествовати у покретима који доводе или могу довести до кочења и обустављања рада у служби.

Без одређења Владе службеник не може припадати страном друштву које би имало политички карактер.

Члан 105.

Службеници оног надлежства или државне установе за чији се рачун прави уговор о набавкама, не могу бити уговорна страна, нити у тој набавци бити заинтересовани, било посредно било непосредно.

Исто тако, државни службеници који по своме положају у државној служби имају да воде надзор над акционарским друштвима, или да одлучују и дају мишљења по стварима и предметима у којима је заинтересовано мајкоје од акционарских друштава, не могу бити чланови управног или надзорног одбора ни једног акционарског друштва осем чиновничког.

Члан 106.

Службеник не сме примити, ни посредно ни непосредно, никакав поклон у новцу или вредности, нити иначе какву добит којој би, прећутни или изрични, циљ био, да утиче на његово службено опредељивање у послу. Исто тако је државном службенику забрањено примати од страних влада поклоне, награде или одличја, без одређења Владе.

Члан 107.

Сваки је службеник одговоран за кривице учињене у службеној дужности.

Члан 108.

Рођаци по правој линији, или по побочној до четвртог степена закључно, муж и жена, сродници по браку до другог степена закључно, не могу бити у непосредном службеном односу старешине и подручнога.

Ово не важи за струке у којима је то законом допуштено.

Члан 109.

Државни службеник мора бити на раду у оном надлежству за које је постављен.

Члан 110.

Лице које ступа у државну службу има се јавити на дужност у року од 15 дана од дана када му је саопштено постављење, у противном сматраће се као да није ни постављено. У случају оправданог разлога, може орган који је донео одлуку о постављању овај рок продужити.

Члан 111.

Државни службеници су дужни бити на служби за све време које је за то одређено, и не могу се удаљавати са места рада без допуштења надлежног старешине или хитног оправданог разлога, који морaju одмах пред старшином оправдати.

Трајање рада не може бити дуже од 8 часова дневно. Само у ванредним приликама, а за послове који нису за одлагање, старшина може продужити рад и преко одређеног времена.

Суботом после подне и недељом цео дан службеници имају недељни одмор. У то време раде само дежурни службеници.

Управна власт регулисаће рад државних службеника у празничне дане.

Члан 112.

Ако службеник, из ког било разлога, буде спречен доћи на дужност, мора одмах, а најдаље у року од 24 сата, известити о томе свога непосредног старешину, и оправдати изостанак доказима, ако он то затражи.

Члан 113.

Приликом премештаја, службеник мора бити разрешен од своје дотадање дужности, најдаље у року од 30 дана. На нову дужност мора се јавити најдаље у року од 10 дана од дана разрешења, не рачунајући у тај рок време потребно за путовање. Ако је премештај из надлежства у надлежство у истом

месту, мора се јавити на нову дужност у року од 24 часа.

У случају оправданог разлога, орган који је донео одлуку о премештају може рокове о јављању на дужност продужити.

Члан 114.

Дужности и права државних службеника, осем права на принадлежности, теку од дана постављења, а принадлежности од дана ступања на дужност.

Свако повећање принадлежности тече од првог дана наредног месеца.

Члан 115.

Службеник је дужан пријавити непосредном старешини, у року од пет дана, све промене у његовим личним и породичним односима које имају утицаја на његов службени однос према Држави.

Члан 116.

Где год се, по овом закону, има утврдити стање здравља државног службеника, учиниће то комисија од два државна или самоуправна лекара, у присуству непосредног старешине службениковог, који ће оверити записник о прегледу. У недостатку државног или самоуправног лекара, један члан комисије може бити приватан лекар.

У случају да државни службеник, због болести, тражи пензију, комисија мора бити састављена од три државна лекара, и преглед извршити у присуству старешине надлештва његове струке у месту где се преглед врши.

Члан 117.

Државни службеници имају сваке године право на одмор, ако се томе не противи неминовна службена потреба. Дужина одмора је:

За службенике V. и VI. категорије,	
до 15 година службе 15 дана	
до 25 година службе 20 дана	

преко 25 "	30 "
------------	------

За службенике I., II., III. и IV. категорије,	
до 15 година службе 20 дана	

до 25 "	30 "
---------	------

преко 25 "	45 "
------------	------

Старешина надлештва одлучиваће кад ће који службеник моћи употребити овај одмор.

Ово не важи за оне струке којима је нарочитим законима регулисан годишњи одмор.

Члан 118.

Ако се одмор, из службених обзира, не би могао, у опште или бар од чести, употребити у једној години, пренеће се, са половином, у идућу годину.

Члан 119.

Поред редовног годишњег одмора, на који има право по чл. 117., државни службеник, по својим приватним пословима, може у једној години одсуствовати највише до 30 дана. У изузетним случајевима, може се одобрити и дуже одсуство, но за то дуже време службеник неће имати право на принадлежности.

Одсуство по приватном послу дуже од 15 дана одобрава надлежни Министар, а за одсуство до 15 дана одредиће сваки Министар старешине који ће га одобравати.

Члан 120.

Службеник, у случају болести због које не може да врши своју дужност, има право на све принадлежности, највише за дванаест месеци од дана кад је престао долазити на дужност. По истеку овога рока престаје му служба. У изузетном случају, ако службеник не болује од неизлечиве болести, може надлежни Министар одобрити продужење одсуства због боловања, најдуже још за шест месеци, но у том случају службенику за то време припада само половина његових принадлежности.

Време проведено на опорављању рачуна се у боловање, али му трајање мора бити унапред надлежним решењем одобрено.

Члан 121.

Службеница која је на порођају има право на одсуство, и то десет дана пре и двадесет дана после порођаја.

Ово време не рачуна се у максимум времена за одсуство због болести по првом ставу чл. 120.

Члан 122.

Све одлуке којима се утврђују или мењају службени односи државних службеника (ступање у државну службу, давање сталности, унапређење, премештање, стављање на расположење, уважење оставке, пензионисање, отпуштање) морају бити утврђене декретима оних органа који су по закону надлежни да о томе донесу одлуку. Ако је одлука Краљев Указ, декрет о томе издаје надлежни Министар.

Декрети се издају службеницима. Управна власт прописаће облик и садржину декрета, једнообразно за све струке.

Одлуке о службеним односима сталних државних службеника I., II., III. и IV. категорије објављиваће се, у кратком изводу, у Службеним Но- винама.

Члан 123.

За сваког државног службеника основаће се и водити Службенички Лист, од кога ће један примерак бити у врховном централном надлежству његове струке, а други у надлежству у коме служи. У случају премештаја, службенички лист се шаље новом надлежству.

Све што се уписује у Службенички Лист мора бити уписано у оба примерка.

На Службеничком Листу мора бити залепљена фотографија службеника, која ће се обнављати сваке пете године, и стављати поред дотадање.

Службенички Лист попуњава се само на основу оригиналних докумената, и тачност података овештава старешина надлежства.

Службенички Лист мора садржавати:

- 1) Име и презиме.
- 2) Место, дан, месец и годину рођења.
- 3) Народност и веру.
- 4) Податке о томе да ли је жењен, удовац или разведен. Име жене и њено занимање.
- 5) Податке о деци. Колико их има, њихова имена, датум рођења и њихово занимање.
- 6) Податке о лицима која издржава.
- 7) Податке о служби у војсци.
- 8) Податке о служби у рату.
- 9) Податке о знању језика.
- 10) Податке о школској и нарочитој стручној спреми.
- 11) Податке о сродничким везама са лицима која су у истој струци.
- 12) Податке о одликовању.
- 13) Податке о дисциплинским и другим казнама.
- 14) Податке о кретању у служби (напредовања, премештања, промене струке, оставке, пензионисања и т. д.)
- 15) Податке о одсуствовању и боловању.
- 16) Податке о годишњим оценама.
- 17) Податке о изванредним радовима у струци.
- 18) Податке о занимању пре ступања у службу.
- 19) Податке о књижевним, научним и уметничким радовима.
- 20) Податке о имовном стању.

21) Податке о томе да ли је раније био у државној служби, у којој, и колико, и зашто му је та служба престала.

Појединачне струке могу тражити још и податке који су за њих потребни.

Члан 124.

Сва документа на основу којих се попуњава Службенички Лист сачињавају досије дотичног службеника, и чувају се, било у оригиналу било у потврђеном препису, у врховном централном надлежству, заједно са примерком Службеничког Листа који се тамо налази.

Члан 125.

Ранг државних службеника исте категорије одређује се овим редом:

- 1) према радној групи у којој се налазе;
- 2) ако су по радној групи једнаки, одлучује дужина службе у тој групи;
- 3) ако су и по дужини службе у истој радној групи једнаки, одлучује дужина службе која се рачуна за напредовање;
- 4) ако је и служба која се рачуна за напредовање једнака, одлучује датум рођења.

Члан 126.

Ранг државних службеника разних категорија одређује се овим редом:

- 1) према величини положајне плате;
- 2) ако је плата једнака, одлучује категорија у којој се службеник налази.

Члан 127.

Време које државни службеник проведе на војној вежби, и на служби у војсци, за време рата, рачуна се у године службе за пензију и за напредовање. За то време службеник задржава сва своја права, а у случају да постоји разлика између његових војничких принадлежности и принадлежности које има у служби грађанскога реда, има право примати веће.

Члан 128.

Државном службенику, активном или у пензији, као и њиховим породицама које уживају породичне пензије, не може се ставити забрана на принадлежности за приватна потраживања, ни судским путем ни по њиховом пристанку, изузев потраживања кредитних и потрошачких установа државних службе-

ника, за која се може ставити забрана до 25% плате и станарине, односно пензије.

За државна потраживања може се ставити забрана и административним путем, до 50% плате и станарине, односно пензије.

Ако службеник за трајања забране буде пензионисан, забрана се преноси, са истим процентом, и на пензију.

Члан 129.

Из породичне пензије не могу се наплаћивати дугови умрлог службеника.

Члан 130.

Плата, пензија и имовина, покретна и непокретна, руковалаца каса или благајника, и руковалаца материјала, законска је залога држави, од дана постављења службеника на такав положај до дана добивене разрешнице надлежног органа.

Члан 131.

У случају болести, смрти у породици, или какве друге крајње нужде, може се службенику, па рачун његових принадлежности, дати из државне касе позајмица без интереса, до тромесечне плате и станарине, са роком враћања најдуже за 18 месеци.

Позајмицу одобрава Министар Финансија, на предлог надлежног Министра.

Члан 132.

По смрти државног службеника, активног или пензионисаног, онај који је извршио сахрану, и сносио трошкове око тога, добија, на име тих трошкова, суму једномесечних редовних принадлежности умрлог службеника.

Члан 133.

Ако службеник, пре него што стекне право на пензију, тако оболи да постане неспособан за државну службу, и због тога буде из ње отпуштен, даје му се, на име милостиње, 30% плате и станарине, ако је сиротног стања и неспособан за какав други рад и привреду.

Члан 134.

Државни службеник, ако му се укине звање које има или надлештво у коме служи, ставља се на расположење. Док је на расположењу, прима све своје принадлежности, и то му се време рачуна и за напредовање и за пензију.

Службеник на расположењу дужан је радити послове своје или сродне струке које му одреди

надлежни орган, ако одговарају његовом дотадашњем раду, и има му се дати прво празно место које је равно његовом дотадашњем положају. Ако га не прими, или ако се не одазове позиву на рад, сматра се као да је дао оставку на службу.

Члан 135.

Државни службеници плаћају порезу на основну плату и пензију. Од плаћања порезе на остале принадлежности, као и од плаћања свих државних и самоуправних приреза, државни службеници се ослобођавају.

Пореза ће се наплаћивати по овим стопама:

на основну плату односно пензију до	4001 дин. год.	10%
" " " "	од 4001—7001 "	20%
" " " "	7001—10001 "	30%
" " " "	10001— па на више "	40%

Државни службеници којима је плата и станарина одређена у једној укупној годишњој суми плаћају, по истим стопама, порезу на ту суму.

Члан 136.

Државни службеници ослобођавају се плаћања декретних и свих осталих такса за представке или тражења која се односе на лична или породична права по овом закону.

У случају кад службеник тражи, да му се изда решење по захтеву који је одбијен као неоснован, дужан је платити таксу.

Члан 137.

При сваком врховном централном надлештву установљава се Стручни Савет.

Савет се састоји од пет чланова, од којих три одређује надлежни Министар а два Савез државних службеника, између службеника који су са службом уместу врховног централног надлештва. Председник Савета је најстарији члан по рангу, а најмлађи врши дужност деловође.

Савет се одређује за годину дана, почетком сваке године.

Решавања и гласање у Стручном Савету је тајно, а одлука се доноси већином гласова.

Члан 138.

За све врсте службе Држава може узимати контрактуалне службенике или дневничаре, без обзира да ли су поданици Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца или страни.

Овакви службеници немају права која имају остали државни службеници по овом закону, већ ће

им се награда за рад одређивати уговором, односно одлуком којом се узимају за дневничаре, па било да се награда рачуна дневно, месечно, годишње или одсеком.

Контрактуални службеници узимају се само у изузетним случајевима, и то по одобрењу Министарског Савета а на предлог надлежног Министра. Уговор се може закључити најдуже за три године.

ГЛАВА ОСМА.

Престанак службе.

Члан 139.

Служба престаје:

- 1) по пресуди редовног или дисциплинског суда,
- 2) административним путем,
- 3) по жељи самог службеника,
- 4) пензионисањем по чл. 149.
- 5) смрћу.

Члан 140.

По пресуди редовног суда служба престаје кад је службеник осуђен на казну која по кривичном закону повлачи губитак службе.

По пресуди дисциплинског суда служба престаје кад је службеник осуђен на казну из тач. 3., 4. и 5. чл. 172. овог закона.

Члан 141.

Административним путем служба престаје:

- 1) кад службеник постане умно или физички неспособан за службу. Неспособност се утврђује лекарском комисијом, као и у случају става 2. чл. 116., на захтев надлежног министра или дотичног службеника.
- 2) кад наступи случај из чл. 120., по истеку дванаест односно осамнаест месеци.
- 3) кад службеник падне под старатељство или стечај, или кад је над њим продужена очинска власт.
- 4) кад службеник иступи из држављанства.
- 5) кад буде три пут узастопце или шест пута у току службовања рђаво оцењен.

6) кад се, по одобреном одмору или одсуству, као и у случају премештаја, не јави на дужност за десет дана од дана када је то био дужан учинити. Ово важи и за службеника који без знања непосредног старешине и без надлежног одобрења напусти службу, и не јави се на дужност за десет дана.

Ако је овакав службеник био стекао право на пензију, губи то право, и, у случају повратка у државну службу, раније проведено време у државној служби неће му се рачунати, ни за пензију ни за напредовање.

7) кад је пресудом редовног суда осуђен за безчастећа дела, или кад је осуђен на затвор дужи од једне године дана.

8) кад се код привременог службеника утврди његова неспособност за службу, или рђаво владање у служби или ван ње, као и непоузданост за службу.

У случајевима тач. 1., 2., 3. и 5. службеник се отпушта, ако већ није задобио право на пензију, у противном пензионише, а у случајевима тач. 4., 6., 7. и 8. службеник се отпушта, и ако је већ задобио право на пензију.

Одлуку о престанку службе административним путем, било да се њоме службеник отпушта или пензионише, доноси, и то: за привремене службенике надлежни Министар, а за сталне орган који је по чл. 27. за то надлежан.

Против ове одлуке може се жалити Државном Савету у року од 15 дана од дана саопштења, односно од дана обнародовања у Службеним Новим нама, ако се саопштење не може извршити.

Члан 142.

По жељи самог службеника служба престаје кад службеник поднесе писмену оставку на државну службу.

Оставка се мора уважити, најдаље у року од месец дана. Оставком губи службеник сва права државног службеника, но ако би се доцније вратио у државну службу, признаће му се време проведено раније у државној служби, и за пензију и напредовање.

Ако је код оваквог службеника наступио случај из члана 189., или је противу њега поведено дисциплинско поступање, уважењем оставке обуставља се дисциплинско поступање, и о томе се уноси напомена у његов Службенички Лист. У случају повратка у службу, дисциплинско поступање наставиће се.

Члан 143.

У случају престанка службе, службеник не може напустити дужност, док не буде разрешен, а мора бити разрешен најдаље у року од месец дана од дана извршности одлуке по којој је служба престала. Ако је наступила немогућност да се службеник ре-

довним путем разреши, последњи дан овога рока узима се као дан разрешења.

Право на принадлежности активног службеника има овакав службеник до краја месеца у коме је разрешен, односно у коме је умро, изузев случаја из тач. б. чл. 141., кад ово право престаје од дана када је надлежни Министар донео одлуку о прекстанку службе.

ГЛАВА ДЕВЕТА.

Пензије.

Члан 144.

Право на пензију имају сви државни службеници и њихове породице, под условима овог закона.

Члан 145.

Све време које је службеник провео у активној државној служби, било непрекидно било са прекидима, рачунаће се за пензију.

Државним службеницима који су за време рата били на војној дужности, време овако проведено рачунаће се за пензију, исто онако као што се рачуна активним официрима за време рата.

Члан 146.

Основ за рачунање службеничких пензија је плата (основна и положајна) и редовна станарина.

Члан 147.

Право на личну пензију задобија државни службеник кад наврши десет година службе која му се признаје за пензију.

Члан 148.

Од пензијског основа припада државном службенику за десет година службе 50%, а за свако даље пола године по 1%, тако да за 35 година добија потпун пензијски основ као пензију. Започето пола године рачуна се као потпуно. Ако у појединачним струкама нарочити закони одређују краће време за добијање пуне пензије, повећава се полугодишњи проценат сразмерно томе времену. Изузетно, ако службеник, без своје кривице, при вршењу службе буде тако повређен да постане неспособан за даљу службу, признаје му се за личну пензију време које је до тада провео у служби и још десет година.

Члан 149.

Државни службеник не може бити стављен у пензију пре него што наврши број година службе потребан за стицање пуне пензије.

Изузетно, може се државни службеник ставити у пензију и пре овога времена, ако је навршио 60. година живота.

Мора се ставити у пензију, и пре навршеног потпуног броја година службе, службеник:

- 1) који наврши 65 година живота;
- 2) који је дуже од године дана на располажењу, ако он то сам затражи;
- 3) код кога наступи случај из тач. 1. 2. 3. и 5 чл. 141., ако по општим прописима има право на пензију.

Члан 150.

Службеник који је пензионисан из разлога изложених у тач. 1., 2. или 3. чл. 141. вратиће се опет у државну службу кад тај разлог престане, ако већ није навршио 60 година живота, и добиће положај који одговара положају са кога је пензионисан. Ако се службеник не буде хтео примити државне службе, губи право на пензију.

Члан 151.

Државном пензионеру припада додатак на децу из чл. 37., и то у истом проценту у коме му се одређује пензија, а под истим условима који важе за активне службенике.

Члан 152.

Државни службеник задобија право на породичну пензију за чланове своје породице кад наврши 5 година службе која му се признаје за пензију, а и пре тога рока у оним случајевима у којима би и сам службеник добио личну пензију пре навршетка десет година службе.

Члан 153.

Службеник који изгуби право на личну пензију губи право и на породичну.

Члан 154.

За рачунање породичне пензије основ је лична пензија службеникова коју је имао у часу смрти или би имао, да је у том часу пензионисан. Ако службеник умре пре времена у коме му припада лична пензија, онда је за породичну пензију, основ лична пензија коју би службеник имао, да је у том времену навршио десет година службе.

Члан 155.

Породична пензија припада службениковој законитој жени и деци рођеној у законитом браку, на равне делове. Више законитих жена службеника муслимана рачунају се као један члан породице.

Члан 156.

Породична пензија државних службеника одређује се овако:

Једно лице добија 50%, два лица 65%, три лица 75%, а четири или више лица 85% од основа породичне пензије, али пензија не може бити мања, за једно лице од 600, за два лица од 760, за три лица од 860, за четири или више лица од 1000 динара на годину, нити може бити већа, за једно лице од 6000, за два лица од 7600 за три лица од 8400, а за четири или више лица од 10.000 динара на годину.

Породицама оних државних службеника који, без своје кривице, на каквом државном послу буду рањени, или оболе од болести која се појавила као последица вршења службе, па од тога умру, признаће се као основ за пензију онолика лична пензија колико би службеник имао, кад би у часу смрти имао још десет година службе више.

Члан 157.

Деци државних службеника која имају право на породичну пензију припада онолики додатак на децу колики би имао умрли родитељ у пензији, рачунајући једно дете мање, а ако је само једно дете, не припада му овај додатак. Ако и удова ужива породичну пензију заједно са децом, онда припада додатак на свако дете.

Члан 158.

Да ли постоји потреба да лица која добијају породичну пензију исту примају одвојено, одлучиће орган који одређује пензију, као и да ли ће се у овом случају, и у колико, делити и додатак на децу.

Ако за неко лице које заједно са другима добија породичну пензију наступи случај да му престаје право, смањује се пензија за остале, према законској мери.

Члан 159.

Ако брак државног службеника није склопљен бар годину дана пре његове смрти, не припада његовој удовици пензија, осем ако је иза њега остало законито дете, односно удовица осталла трудна, или

ако је браком њихово дете озакоњено, или ако је смрт наступила од повреде задобијене на државном послу или од акутне болести која је настала после склопљеног брака.

Члан 160.

Количина личне пензије одређује се по службеној дужности, истом одлуком којом се службеник пензионише.

Одлука о породичној пензији доноси се, по службеној дужности, најдаље у року од месец дана, и то у случају смрти активног службеника од дана смрти, а у случају смрти пензионисаног службеника од дана пријаве и подношења исправе о смрти надлежном Министру.

Док се породична пензија не одреди, издаваће се породици умрлог службеника, на рачун пензије, једна трећина свих службеникових принадлежности, ако је умро као активни службеник, односно једна половина, ако је умро као пензионисан.

Члан 161.

Нико не може добијати две пензије од државе, добиће само већу.

Члан 162.

Право на пензију губе:

I. Службеници :

- 1) Губитком држављанства или ступањем у службу стране државе без дозволе Владе;
- 2) Дисциплинском пресудом;
- 3) У случају предвиђеном у тачци 6. и 7. чл. 141.
- 4) У случају чл. 150.
- 5) Смрћу.

II. Удовице :

- 1) Преудајом;
- 2) Губитком држављанства;
- 3) Осуђењем за кажњиво дело за које би и службеник изгубио личну пензију;
- 4) Примањем државне службе, док служба траје;
- 5) Смрћу.

III. Деца :

- 1) Мушка, кад наврше пунолетство. Изузетно ако су на редовном школовању, и то уз доказ успешног учења, може им се пензија издавати до навршења 24. година живота, а и даље, ако су телесно или душевно неспособна за привређивање, док та неспособност траје. Оба изузетка важиће само, ако

се, уверењем надлежне власти, утврди да дете нема другог каквог издржавања.

Женска, удајом или навршењем пунолетства. Изузетно, неудата женска деца и после навршетка пунолетства добијаће пензију и даље, све до удаје, ако, уверењем надлежне власти, докажу да су сиротног стања.

- 2) Губитком држављанства;
- 3) Осуђењем за кажњиво дело за које би и службеник изгубио личну пензију;
- 4) Примањем државне службе, односно места питомца Државе, или ма које јавне установе, док служба односно стипендија траје;
- 5) Смрћу.

Члан 163.

Кад се удова државног службеника, која има право на пензију, преуда за државног службеника, па обудови, има право на породичну пензију иза првог мужа, ако јој иза другога не припада пензија. Ако се преудала за лице које није државни службеник, па обудови, има право на породичну пензију првог мужа само ако утврди, уверењем надлежне власти, да је сиротног стања.

Члан 164.

Решења о пензијским принадлежностима државних службеника и њихових породица доносиће надлежни Министри, и предавати интересованим странама, и то за Државу Министру Финансија (Државном Правобраниоцу). Обе стране имају право жалбе Државном Савету, у року од 15 дана од дана пријема решења.

Члан 165.

Нико не може, без одобрења Министра Финансија, уживати пензију у туђој земљи.

Члан 166.

Све пензијске принадлежности државних службеника на које се овај закон односи издаваће се из државних средстава.

Како ће се поступити са фондовима из којих су ови службеници до сада примали пензије регулисаће се специјалним законом.

Члан 167.

На име пензија, неће се од принадлежности државних службеника ништа одбијати.

ГЛАВА ДЕСЕТА.

Дисциплински прописи.

Члан 168.

Државни службеник који повреди своју службену или сталешку дужност, у служби или ван ње, казниће се казном за неуредност или дисциплинском казном, према томе да ли је повреда дужности само нека неуредност, или се, с обзиром на штету и опасност за интересе службе, или углед сталежа, или због своје величине, или због понављања неуредности, или иначе због отежавних околности, мора сматрати да је дисциплински преступ.

Суђење по кривичном закону не искључује дисциплинско.

Члан 169.

Казне за неуредност ове су:

- 1) опомена; и
- 2) новчана казна.

Новчана казна, у поједином случају, не може премашити 20 од сто од службеникове основне и положајне месечне плате са станарином.

Члан 170.

Казне за неуредност изриче непосредни старешина или старешина сваког вишег надлештва.

Казна не може бити изречена пре него што службеник буде саслушан. Образложена одлука о казни има му се саопштити писмено.

Новчане се казне одбијају од принадлежности, и уносе у државну касу.

Казна за неуредност не бележи се у Службенички Лист, али се доставља надлежној комисији за оцену, и, службеним путем, свима вишим односно нижим старешинама кажњеног службеника.

Члан 171.

На одлуку о казни за неуредност може се службеник, у року од три дана од дана саопштења, жалити старешини непосредно вишег надлештва, чија је одлука извршна. Жалба се предаје старешини који је казну изрекао. На одлуку о казни коју изрекне старешина врховног централног надлештва нема жалбе.

Члан 172.

Дисциплинске казне ове су:

- 1.) Укор.
- 2.) Умањивање редовних принадлежности, највише до две године дана, с тим да ово умањивање, у поједином месецу, не може бити веће од 20%.

3.) Стављање у пензију, без умањења пензијских принадлежности.

4.) Стављање у пензију, са умањењем пензијских принадлежности, највише до 20%, с тим да то умањење има да траје за неко ограничено време или трајно.

5.) Отпуштање из службe. Ако је службеник који се овом казном казни, у том времену већ био стекао право на пензију, губи то право.

Казна умањења принадлежности из тач. 2. преноси се, са истим процентом, и на пензијске принадлежности, ако се службеник за трајања казне пензионише.

Казне из тач. 1. и 2. повлаче заустављање напредовања на виши степен основне плате и станарине и у вишу радну групу, и то најмање за једну а највише за три године. Дужину времена одредиће дисциплински суд.

Време изгубљено за напредовање рачуна се одвојено од времена изгубљеног због рђаве оцене, било да се то време поклапа или не.

Члан 173.

Дисциплинске казне изричу само надлежни дисциплински судови, на основу правилно извршеног дисциплинског поступка.

Члан 174.

Дисциплински су судови Обласни и Централни. Обласни имају пет чланова и два члана заменика, а Централни пет чланова и четири члана заменика. Судови се образују 1. јануара за дотичну календарску годину, и то Обласни код надлештава где постоје обласне а Централни код надлештава где постоје централне комисије за годишњу оцену државних службеника, и то тако, да се чланови комисије поставе и за чланове дисциплинског суда, и да се, поред њих, постави за чланове, односно заменике, толико редом по рангу најстаријих службеника дотичне струке, у седишту суда, колико их треба, да се попуни прописани број чланова и заменика. Ако се у току године деси промена у особљу које саставља суд, има се, на исти начин, попунити потребан број.

Кад год настане потреба да се заменици узимају за суђење, узимаће се редом по рангу.

Старешина надлештва при коме се образује дисциплински суд не може бити члан суда, кад је као непосредни старешина имао да поступи по чл. 187.

Не могу бити судије лица која су и сама под кривичним или дисциплинским поступањем.

Члан 175.

Обласни дисциплински судови суде само као првостепени. Централни суде и као првостепени и као другостепени.

Кад дисциплински судови раде као првостепени, суди пет чланова, а кад раде као другостепени, суди седам чланова, у ком случају улазе у састав суда и два члана заменика.

Члан 176.

У случају да једна струка у једном месту не буде могла образовати дисциплински суд, Државни Савет, на тражење надлежног Министра, одредиће дисциплински суд друге струке, но с тим да један члан суда мора бити из струке у којој је службеник коме се суди.

Члан 177.

Одлуку о образовању дисциплинског суда доноси старешина надлештва код кога се суд образује, одређујући уједно и деловођу суда између службеника дотичног надлештва.

Ако суд није по закону образован, рад му је ништаван, а старешина који је донео одлуку одговара дисциплински.

Члан 178.

Дисциплинске су судије у вршењу своје дисциплинско-судијске дужности независне и неодговорне.

Дисциплинске судије полажу ову заклетву:

„Ја Н. Н. заклињем се свемогућим Богом да ћу дужност дисциплинског судије савесно, непријасно и по чистом убеђењу вршити. Како право судио тако ми Бог помогао“.

Члан 179.

Обласни дисциплински судови надлежни су за све службенике дотичне струке у области, изузев чланове суда, њихове заменике, и старешине надлештава код којих су образовани судови.

Централни дисциплински судови надлежни су, као првостепени судови, за све службенике у врховним надлештвима дотичних струка, као и за чланове обласних дисциплинских судова и њихове заменике, и за старешине надлештава где су образовани обласни дисциплински судови.

Од овога се изузимају председник и чланови Државног Савета и Главне Контроле, Професори Универзитета, Управници Државне Хипотекарне Бан-

ке и Управе Државних Монопола, чланови централних дисциплинских судова, њихови заменици, старешине надлештава где постоје централни дисциплински судови, начелници одељења тих надлештава и велики жупани, којима суди Државни Савет у првом и последњем степену.

За судије не важе ови прописи.

Члан 180.

Централни дисциплински суд решава, у другом и последњем степену, по жалбама на одлуке обласног дисциплинског суда, изузев пресуду којом се изриче казна отпуштања из службе.

Државни Савет, као дисциплински суд, решава у другом и последњем степену, по жалбама на одлуке централних дисциплинских судова, кад ови суде у првом степену, као и по жалбама на одлуке обласних дисциплинских судова којима се изриче казна отпуштања из службе.

Државни Савет, као дисциплински суд, поступа по прописима овог закона.

Члан 181.

Државни Савет решава сукобе по надлежности поједињих дисциплинских судова, и даје тумачења дисциплинских прописа овог закона.

Члан 182.

Председник дисциплинског суда је најстарији по рангу судија. Одлука се доноси већином гласова. Већање је тајно, а гласање отпочиње најмлађи судија.

Члан 183.

При сваком дисциплинском суду установљава се дисциплински тужилац, који по својој званичној дужности заступа интерес државне управе у погледу исправног службеног и сталешког владања државних службеника. Поставља га надлежни Министар на три године између државних службеника дотичне струке, првенствено правника, који су са службом уместу дисциплинског суда, и поставља му, под истим условима, заменика.

Дисциплински суд саслушаће тужиоца пре сваког решавања.

Члан 184.

Окривљени државни службеник има право на браниоца од почетка дисциплинског поступања. Бранници се могу узимати између државних службеника у седишту дотичног дисциплинског суда.

За претрес поставиће сам суд браниоца, ако га окривљени није раније сам одредио, и само у том случају дужан је сваки службеник да се прими браништво.

Бранилац је слободан у одбрани, и обавезан да чува поверену му тајну.

Члан 185.

У погледу изузетка судија дисциплинских судова, поступаће се по прописима кривичног поступка. Поред овога, оптужени има право изузети једног судију, а да и не каже разлога за то.

На место изузетих судија долазе заменици.

Члан 186.

У случају премештаја службеника који је учинио неки дисциплински преступ, Државни Савет ће, на предлог надлежног Министра, одлучити који ће дисциплински суд започети, односно продужити, дисциплински поступак.

Члан 187.

Непосредни старешина, кад дозна за дисциплински преступ подручног службеника, извршиће претходно кратко извиђање, и предаће, службеним путем, акта надлежном дисциплинском суду, и о томе известити надлежног Министра.

Председник суда одређује за сваки дисциплински предмет известиоца између чланова суда, који о ствари реферише у току целог поступка, осем на претресу.

Члан 188.

Дисциплински суд одлучује да ли ће се окривљени ставити под дисциплинско поступање или не. Пре те одлуке може наредити претходно дослеђење.

Кад одлучи да се окривљени стави под дисциплинско поступање, наредиће дисциплинско ислеђење.

Кад одлучи да нема места стављању под дисциплинско поступање, било за то што нема дела, или за то што постоји дело које се казни као неуређност по чл. 169., вратиће акта непосредном старешини на надлежно поступање.

На одлуку о стављању под дисциплинско поступање има места жалби.

Члан 189.

Кад се противу једног службеника поведе редовно кривично поступање, било по тужби Државе или по тужби приватног лица, дужност је његовог

непосредног старешине да о томе одмах извести надлежни дисциплински суд.

Исто тако, кад дисциплински суд, поступајући по чл. 188., нађе да у радњи службеника стоји дело кажњиво по кривичном закону, доставиће сва акта редовном суду, и о томе известити надлежног старешину.

И у једном и другом случају, дисциплински суд ће одлучити да ли ће противу службеника повести дисциплинско поступање, упоредо са кривичним, или ће га одложити до свршетка кривичног поступка.

Члан 190.

Редовни судови, као и све остале власти, кад противу државног службеника отпочну поступање због каквог кажњивог дела, или га казне, дужни су о томе известити надлежног Министра и непосредног старешину дотичног службеника. Старешина ће о томе известити надлежни дисциплински суд, ради даљег поступања.

Члан 191.

Кад дисциплински суд одлучи да се окривљени стави под дисциплинско поступање, и нареди испећење, одредиће једног истражника између чиновника надлештва при ком је дисциплински суд образован, који ће испећивати по прописима кривичног поступка.

Члан 192.

Док траје испећење могу се окривљеном или његовом бранилац показати истражна акта, у колико се тиме неће сметати испећење.

Од саопштења одлуке о одређивању претреса имају окривљени и његов бранилац право расматрати сва акта, осем записника о већању.

Дисциплински тужилац има право расматрати акта у свако доба.

Забрањено је објављивање аката.

Кад дисциплински истражник заврши испећење, доставиће сва акта суду.

Члан 193.

Ако суд нађе да нема дела, или да стоји дело неуредности, за које се казни по чл. 169., прекинуће дисциплинско поступање, и поступити по чл. 188. На ову одлуку суда има право жалбе дисциплински тужилац.

Ако нађе да у радњи окривљеног стоји кривично дело, поступиће по ставу 2. и 3. чл. 189. На ову одлуку нема места жалби.

Члан 194.

Кад суд нађе да је предмет потпуно испећен, одређује претрес.

У одлуци, којом се одређује претрес, има се назначити дело, за које се службеник окривљује, са образложењем, и све што је потребно за претрес. Окривљеноме се име, заједно са том одлуком, доставити и листа имена судија на претресу. Оптуженни и тужилац, док не прође осам дана од дана саопштења одлуке којом се одређује претрес, имају право подносити дисциплинском суду своје доказе и захтеве. Противу одлука којима се ово одбија нема права жалбе.

Члан 195.

Кад прође рок од осам дана од дана саопштења одлуке којом се одређује претрес, председник дисциплинског суда одређује дан претresa, и позива тужиоца, оптуженог и његовог бранилаца, сведоце и вештаке, и издаје сва друга наређења која су потребна за обављање претреса. Оптуженни је дужан лично доћи на претрес.

Ако оптуженни не дође, и до претresa не поднесе доказе којима правда свој изостанак, претрес ће се обавити, и пресуда изрећи, и без њега, у присуству његовог бранилаца.

Члан 196.

Претрес је усмен, и јаван за државне службенике. Претрес може бити и тајан, кад суд нађе да државни интереси то захтевају. У овом случају оптуженни има право довести на претрес три државна службеника.

Члан 197.

Претрес се отпочиње читањем одлуке којом се одређује претрес. За тим се саслушавају оптуженни, позвани сведоци и вештаци, и, по потреби, читају записници о испећењу и друга важна акта.

Оптуженни и његов бранилац, као и дисциплински тужилац, имају право давати изјаве о сваком доказу, и, преко председника суда, стављати питања сведоцима и вештацима.

По завршеном доказивању добија реч дисциплински тужилац, а за њим бранилац, а последњу реч има, у сваком случају, оптуженни.

Члан 198.

На претресу се води записник, у који се уписује дан претреса, имена судија, деловође и стражака и ток претреса у главним тачкама.

О већању и гласању, које је тајно, води се одвојен записник.

Оба записника потписују председник и деловођа.

Члан 199.

Суд има право заклињати сведоке и вештаке на претресу, ако нађе да је то потребно.

Члан 200.

Дисциплински суд није везан ни за каква доказна правила, већ суди по слободном убеђењу добијеном на претресу.

Члан 201.

Пресудом дисциплинског суда оптужени се или ослобођава или казни за дисциплински преступ.

Пресуда има да садржи и одлуку о накнади трошкова дисциплинског поступка. Ако се оптужени ослободи, трошкове поступка сноси Држава, у свима осталим случајевима оптужени.

Члан 202.

Пресуда се усмено објављује на завршетку претреса, а најдаље за осам дана од дана објављивања, заједно са образложењем, писмено саопштава тужиоцу и оптуженом.

Члан 203.

На пресуду дисциплинског суда првог степена могу се жалити тужени и тужилац. Жалбом се одлаже извршење.

Жалба се предаје дисциплинском суду који је изрекао пресуду, а он је са свима актима шаље дисциплинском суду другог степена.

Члан 204.

Кад дисциплински суд другог степена нађе: да је жалбу предало лице које је за то овлашћено, да је жалба благовремено предана, да не треба вршити ни какво дослеђење, да нема битних недостатака због којих би требало поновити претрес пред судом првог степена — одредиће претрес ради пресуђења. Поступак на овом претресу пред судом другог степена исти је као и пред судом првог степена.

Члан 205.

Дисциплински суд другог степена решаваће без претреса, и то:

- 1) ако се жалба односи само на онај део пресуде којим се одлучује о трошковима;
- 2) кад нађе да је жалбу предало лице које за

то није овлашћено, или да жалба није благовремено предата, у ком случају ће је одбацити;

3) кад нађе да треба извршити дослеђење, у ком случају ће наредити дисциплинском суду првог степена да то учини;

4) кад нађе да има битних недостатака због којих би требало поновити претрес пред судом првог степена, у ком случају ће поништити пресуду и предмет вратити суду првог степена.

Члан 206.

Кад пресуда постане извршна, председник дисциплинског суда првог степена послаће је, у овереном препису, старешини врховног централног надлежства и непосредном старешини службеника, ради извршења и уписа казни у Службенички Лист.

Члан 207.

Кривице које, поред дисциплинске одговорности, повлаче и кривичну одговорност за злочинство или безчастећи преступ, не застаревају дисциплински. Остале дисциплинске кривице застаревају за пет година.

Члан 208.

Ако је дисциплински поступак прекинут, или ако је оптужени пресудом ослобођен, дисциплински тужилац може захтевати поновљење дисциплинског поступања, ако изнесе нове чињенице и доказе који, по себи или у вези са прећашњим доказима, доказују дисциплинску кривицу.

Члан 209.

Службеник осуђен на дисциплинску казну која је постала извршна, а тако исто и његови законити наследници, могу, и по издржаној казни, затражити поновљење дисциплинског поступка, ако изнесу нове чињенице и доказе који, по себи или у вези са прећашњим доказима, могу утврдити његову невиност, или утицати на смањење казне.

Члан 210.

О поновљењу дисциплинског поступка одлучује дисциплински суд који је судио у првом степену, и то без усменог претреса. Противу овакве одлуке може се жалити суду другог степена.

Члан 211.

Дозволом поновљења дисциплинског поступања обуставља се извршење дисциплинске казне, ако већ није извршена.

Члан 212.

Ако ће поновљење допусти у корист службенику, па буде опет осуђен, не може се казнити оштријом казном од пређашње. Извршена казна се увек рачуна у нову казну.

Дисциплински Суд, кад допусти поновљење у корист оптуженог, може га одмах, без претреса, и ослободити или осудити на мању казну, ако обе стране на тај скраћени поступак пристану.

Члан 213.

Кад се новом пресудом службеник ослободи, или осуди на мању казну, има му се накнадити све што је, и у колико, по првој пресуди више изгубио.

Члан 214.

Службеника против кога се започео кривични или дисциплински поступак, може дисциплински суд сuspendовати, ако то изискује врста или тежина дисциплинског преступа.

Право suspendовања припада дисциплинском суду и онда кад се против службеника започне пред судом поступање, да се стави под старатељство или под стечај.

Члан 215.

Ако редовни суд стави државног службеника у испедни притвор, његов ће непосредни или посредни старешина одмах наредити претходно suspendовање.

Осем случаја у предњем ставу, може сваки орган коме је поверен непосредни или посредни службени надзор наредити претходно suspendовање, кад год службеник не изврши службено наређење, или кад му је службени преступ такав, да би било штетно, по интересе и углед службе, кад би даље остао на дужности.

Претходно suspendовање по другом ставу може старешина више старешинске власти поништити.

Свако претходно suspendовање има се, у року од три дана, службеним путем, доставити надлежном дисциплинском суду, који ће га, без одлагања, осажити или поништити.

Члан 216.

Кад дисциплински суд донесе одлуку о suspendовању, обуставља се службенику половине његових редовних припадаљности.

Ако службеник буде судом ослобођен, вратиће му се обустављене припадаљности.

Ако кривична казна повлачи губитак службе, односно ако је службеник дисциплински кажњен по

тач. 3., 4. или 5. чл. 172., губи право на обустављене припадаљности у корист државне касе.

Ако кривична казна не повлачи губитак службе, односно ако је службеник дисциплински кажњен по тач. 1. или 2. чл. 172., дисциплински суд решиће да ли ће му се, и у колико, вратити обустављене припадаљности.

Члан 217.

О suspendовању одлучује дисциплински суд првог степена, без усменог претреса.

На одлуку о suspendовању могу се жалити и државни тужилац и службеник. Жалба не обуставља suspendовање.

Члан 218.

Обустављање припадаљности рачуна се од дана suspendовања од дужности, било по одлуци дисциплинског суда, било у случају претходног suspendовања.

Члан 219.

Сuspendовани службеник не сме се удаљавати из места службовања без дозволе старешине надлешства у коме је са службом.

Члан 220.

Сва саопштења у дисциплинском поступку вршиће се непосредно окривљеном или лицу које је окривљени за то овластио.

Члан 221.

Све жалбе по дисциплинском поступку предају се дисциплинском суду првог степена, у року од 15 дана од дана саопштења.

Предаја пошти на повратни рецепис важи као да је предаја извршена самом суду.

Ако је последњи дан рока недеља или празник, рок истиче првог наредног радног дана. Празничне дане одређују прописи који су издани за редовне судове.

Члан 222.

Све државне власти, грађанске и војне, дужне су поступати по захтевима дисциплинских судова и њихових органа, и сматрати их као хитне.

Члан 223.

Пензионари ће одговарати дисциплински:

- 1) за дисциплинске преступе учињене за време док су били активни службеници;
- 2) за темпке повреде сталешког угледа учињене у пензији;
- 3) за дела за која је надлежан и редован суд

Члан 224.

Дисциплинске су казне за пензионара:

- 1) умањење пензијских припадаљности, највише до 20%, с тим да то умањење има да траје за неко ограничено време или трајно;
- 2) губитак права на пензију.

Члан 225.

За дисциплински поступак противу пензионара надлежан је дисциплински суд првог степена оне струке којој је он пре пензионисања припадао, и у чији делокруг спада место његовог сталног пребивања, а ако стално живи у иностранству, онда онај суд који је надлежан за место у коме је пензионер био последњи пут у активној служби.

Члан 226.

Дисциплински је поступак за пензионаре исти као и за активне службенике, с тим да улогу старешине има старешина надлежства код кога је образован надлежни дисциплински суд за суђење тога пензионера.

Члан 227.

За све оно што није предвиђено дисциплинским поступком важе одредбе кривичног поступка, у колико се, према начелима дисциплинског поступка, могу применити као његова допуна.

Члан 228.

У дисциплинском поступку не плаћају се таксе.

Члан 229.

Све дисциплинске кривице учињене пре обнародовања овог закона пресудиће се по досадањим дисциплинским прописима.

ГЛАВА ЈЕДАНАЈЕСТА.

Прелазна наређења.

Члан 230.

Од дана обнародовања овог закона, сви се државни службеници стављају на расположење, и превођење по овом закону има се извршити на овај начин:

I. Службеници I., II., III. и IV. категорије који имају школску спрему за струку у којој служе:

1) Ако на дан обнародовања овог закона имају више од пет година службe која им се по досадањим законима рачуна за пензију, па буду преведени по

овом закону, остају на положајима на којима су се затекли.

2) Ако на дан обнародовања овог закона имају мање од пет година службe која им се по досадањим законима рачуна за пензију, па буду преведени по овом закону, долазе на положај на који, према годинама службe, по овом закону имају право. Ако су на нижем положају но што би према годинама службe могли бити по овом закону, остају на положају на коме су се затекли, а ако су на вишем, враћају се на највиши положај који би, према годинама службe, по овом закону могли имати.

II. Службеници I., II., III. и IV. категорије који немају школску спрему за струку у којој служе:

1) Ако на дан обнародовања овог закона имају више од 20 година службe која им се по досадањим законима рачуна за пензију, па буду преведени по овом закону, остају на положају на коме су се затекли, са свима правима по овом закону. Изузетно, овакви службеници, са службом у I. категорији, не могу добити положај прве радне групе ове категорије, осем ако се у тој групи већ налазе.

2) Ако на дан обнародовања овог закона имају више од десет година службe која им се по досадањим законима рачуна за пензију, па буду преведени, остају на положају на коме су се затекли.

Овакви службеници добијају положајну плату оног положаја на коме су, а основну плату оне категорије за коју имају школску спрему.

У погледу положајне плате, не могу овакви службеници даље напредовати, ако остану у струци за коју немају школску спрему, а у погледу основне плате напредују по прописима овога закона.

Изузетно, оваквим службеницима могу се, по повољном мишљењу Стручног Савета, признati права из тач. I. под II. овога члана, ако су се на дан 1. јануара 1922. године затекли на положају који улази у 1., 2. или 3. радну групу I. категорије.

3) Ако на дан обнародовања овог закона имају више од пет година службe која им се по досадањим законима рачуна за пензију, па буду преведени, могу остати у струци у којој су се затекли, и положај ће им се одредити као онима из тач. 2. под I. Положајну плату добијају оног положаја на који се преведу, а основну оне категорије за коју имају школску спрему. И за ове службенике важи пропис из става 3. тач. 2. под II.

4) Ако на дан обнародовања овог закона имају мање од пет година службe која им се по досадањим законима рачуна за пензију, па буду преведени, не

могу остати у струци за коју немају школску спрему по овом закону.

III. Службеници V. и VI. категорије улазе у ону радну групу на коју имају право по овом закону, према годинама службе која им се по овом закону рачуна за пензију.

Члан 231.

Ако службеници који су преведени по тач. 2. из чл. 230. под II., доцније стекну ту спрему, добијају сва права која припадају и осталим службеницима те струке и онога положаја на коме се налазе.

Члан 232.

У године службе за превођење по чл. 230. ратне године не рачунају се двоструко.

Члан 233.

Превођење службеника по овом закону не може се извршити све дотле док не буду израђене све уредбе и правилници прописани овим законом, који се морају израдити у року од три месеца од дана његовог обнародовања. У даљем року од три месеца донеће се одлука за сваког службеника да ли се превodi или не.

Са службеницима за које се донесе одлука да се преводе поступиће се по чл. 230. Службеници за које се донесе одлука да се не преводе, ако су по дотадањем закону стекли право на пензију, пензионисаће се по том закону, а ако нису стекли право на пензију, отпуштиће се из државне службе, и добиће, на име накнаде, суму равну њиховим дотадањим укупним двомесечним принадлежностима.

Ако за службенике из чл. 230., тач. 1. под I и тач. 1. под II. не буде у року од три месеца донета одлука о томе да ли се преводе или не, сматраће се да су преведени.

Члан 234.

У року од два месеца од дана обнародовања овог закона имају сви службеници поднети доказе о школској спреми. Као доказ служи оригинална сведоčба (диплома), а у недостатку сведоčбе друге јавне исправе или писмена изјава дотичног службеника са јемством двојице активних државних службеника потврђеним од стране полицијске или општинске власти.

Ако се утврди да је изјава неистинита, подносилац изјаве и јемци казниће се дисциплински отпуштањем из службе, а одговараће и кривично.

Члан 235.

Службеници који на дан обнародовања овог закона имају више од једне године дана службе, преводе се као стални, а они који имају мање од једне године дана службе, као привремени службеници.

Члан 236.

Одлуку о превођењу државних службеника доноси надлежни Министар.

При сваком Министарству установљава се нарочита комисија, чија је дужност да прикупи све потребне податке за доношење одлуке о превођењу државних службеника, и да их подноси Министру на одлуку, са својим мишљењем.

Комисија се састоји од три члана. Министар ће пре образовања комисије донети одлуку о превођењу свих старешина дирекција и одељења Министарства, па ће из броја преведених образовати комисију. У случају потребе, може се при једном Министарству образовати и више комисија.

На одлуку којом се службеник преводи по овом закону има места жалби Државном Савету, у року од 15 дана по саопштењу,

Члан 237.

Лица која су била државни службеници, или су у пензији, па се желе вратити у активну државну службу, могу ступити само у струку за коју имају школску спрему по овом закону.

Оваквим службеницима одредиће се положај по мишљењу Стручног Савета.

Члан 238.

Оним службеницима који буду преведени по овом закону признаје се за пензију оно време које им је признавато по досадањим законима. Оно време које им се по досадањим законима није признавало за пензију, а овим законом им се признаје, рачунаће се само оним службеницима који се затеку у државној служби на дан обнародовања овог закона, па буду преведени, и то само оно време службе које улази у непрекидну службу до тога дана, почевши од навршене 21. године живота.

Време које се по претходном ставу признаје рачунаће се и за одређивање основне плате, као и за даље напредовање. Ратне године не рачунају се двоструко, ни за основну плату ни за напредовање.

Члан 239.

Преведеним службеницима рачунаће се принадлежности по овом закону од дана његовог обнародовања.

Члан 240.

За преведене службенике престаје важити Закон о додацима на скупоћу државних службеника грађанског и војног реда, пензионера и пензионерки, од дана обнародовања овог закона.

Ако овакав службеник добије мање од укупних принадлежности које је до тада имао, разлика ће му се издавати, као нарочити додатак, до дана када буде донета нова уредба о додацима на скупоћу. Овлашћује се Министарски Савет да најдаље у року од осам месеци од дана обнародовања овог закона донесе ову уредбу.

Разлика која ће се издавати као нарочити додатак израчунаваће се сваког месеца, према условима под којима би службенику припадали додаци по закону о додацима на скупоћу.

Члан 241.

Превођење државних службеника извршиће се према стању на дан обнародовања овог закона.

Члан 242.

Свима државним службеницима Србије и Црне Горе, било пензионисаним било активним, у служби која даје право на пензију, који су као такви у ратовима 1912—1920 године, закључно, били на војној дужности, признају се ратне године за пензију, по чл. 22. тач. 3. под А. Закона о Устројству војске.

Свима службеницима Србије и Црне Горе који буду преведени по овом закону, а који су били на војној дужности у ратовима 1912—1920 године, закључно, у служби која по досадањим законима није давала право на пензију, рачунају се ратне године за пензију по чл. 22. тач. 3. под А. Закона о устројству војске, ако им се тадање време службе по овом закону признаје за пензију (чл. 238.), а ако се не признаје, онда им се свака ратна година признаје за пензију само као једна.

Свима лицима која су, било као војни обвезници било као добровољци војске Србије и Црне Горе, учествовали у ратовима 1912—1920 године, закључно, а нису били државни службеници, па доцније ступе у државну службу која даје право на пензију, признаје се за пензију свака ратна година као једна.

Свима државним службеницима Србије и Црне Горе који су у ратним годинама 1912—1920 године, закључно, били у активној државној служби која им је давала право на пензију, а нису били на војној дужности, признаје се за пензију половина од онога што се признаје службеницима по првом ставу овога члана.

Члан 243.

Док се не донесе нарочити закон о пензијама лица која су пензију примала пре обнародовања овога закона, повећавају се, и то: личне пензије са 60% а породичне са 100%. Од овога се изузимају лични пензионери који су пензионисани пре навршених двадесет година службе или педесет година живота, а способни су за привређивање. Њихове пензије остају непромењене. У овај рок ратне године не рачунају се двоструко.

Члан 244.

За извршење овог закона надлежан је Министар за Изједначење Закона.

Члан 245.

Овај закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а обавезну снагу добија од дана обнародовања у Службеним Новинама, од кога дана престају важити сви закони који су до сада важили за државне службенике грађанског реда.

Образложение овога законског предлога види у бројевима 17., 18. и 19. „Чиновничког Гласника“.

Слб.
3520